

معاونت آموزشی - مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

نیمسال دوم ۹۳-۹۲

فرم طرح درس

نام درس: بهداشت عمومی (۲) اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری ها	رشته تحصیلی: پزشکی	مقطع تحصیلی دانشجویان: دکتری	محل برگزاری: پزشکی	مدرس: حسین لشکردوست
--	--------------------	------------------------------	--------------------	---------------------

هدف کلی درس: آشنا شدن دانشجویان با اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری

منابع اصلی درس:

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه:	طبقه هر حیطة	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجویان	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۱	۱ - تعریف و تاریخچه اپیدمیولوژی ۲ - اهداف و کاربرد دانش اپیدمیولوژی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تاریخچه اپیدمیولوژی را بشناسد و بیان کند. ۲ - اپیدمیولوژی را تعریف نماید. ۳ - اهداف اپیدمیولوژی را توضیح دهد.		سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه		
۲	۱ - تعریف سلامتی و بیماری ۲ - سیر طبیعی بیماری	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - سلامتی و بیماری تعریف نماید ۲ - طیف سلامتی و بیماری فهرست کند		سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت	۹۰ دقیقه	دانشجو باید مثال هایی در زمینه سیر	

	طبیعی بیماری ها و سطوح پیشگیری، در مورد بیماری های دلخواه، ارایه نماید		نمایش اسلاید های کلاسی		۳ - سیر طبیعی بیماری و مراحل آن را تعریف نماید. ۴ - سطوح پیشگیری و مراحل آن را تعریف نماید. ۵ - مصداق های مربوط به سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری را تشخیص دهد.	۳ - سطوح پیشگیری	
	دانشجو باید مثال هایی در زمینه انواع مدل های اپیدمیولوژیک در مورد یک بیماری به دلخواه ارایه نماید	۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مهمترین مدل های اکولوژیک بیماری ها را نام ببرد ۲ - خصوصیات هر سه مدل (مثلث، چرخ، شبکه علیت) را شناسایی کند ۳ - نقاط قوت و ضعف هر مدل را نام ببرد. ۴ - عوامل موثر در ایجاد بیماری را نام ببرد.	۱ - مفاهیم و مدل های اپیدمیولوژیک	۳
		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - انواع راه های انتقال را نام ببرد ۲ - طیف بیماری ها (اعم از بالینی، غیر بالینی و حالت حامل) را شناسایی کند ۳ - منابع . مخازن عفونت را بداند ۴ - زنجیره انتقال عفونت را تعریف کند ۵ - رابطه تغییرات تظاهرات بالینی بیماری ها را با پدیده کوه یخ بیماری ها بداند ۶ - وضعیت بیماری ها را در جوامع (اعم از اندمیک، اپیدمیک...) تعریف نماید.	۱ - چگونگی انتقال بیماری ها ۲ - انواع راه های انتقال ۳ - تغییرات شدت بیماری ۴ - پدیده کوه یخ بیماری ها ۵ - وقوع بیماری در جمعیت ها	۴

۵	۱ - اصطلاحات و مفاهیم رایج در اپیدمیولوژی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مفاهیم مربوط به همه گیر شناسی بیماری های واگیر و غیر واگیر (اعم از: عفونت، بیماری عفونی، عفونت های بیمارستانی، مراقبت از بیماری ها، ایمنسازی و...) را تعریف نماید.	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	
۶	۱ - الگو های همه گیری و انواع همه گیری ۲ - اندازه ها و اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تاریخچه ای از مهمترین اپیدمی های تاریخ را بداند ۲ - اهمیت بررسی اپیدمی ها را شناسایی کند ۳ - انواع همه گیری (تک منبعی، پیشرونده و نوین) را تعریف کند. ۴ - مهمترین اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی (ابتلا، میرایی، ناتوانی، موالید) را بداند ۵ - مفهوم نسبت، تناسب و میزان را بداند. ۶ - بروز و شیوع را تعریف کند ۷ - کاربرد میزان های خام، اختصاصی و استاندارد شده را بداند.			چند مثال از اندازه گیری شاخص های خدمات بهداشتی درمانی ارایه نماید ضمنا همه دانشجویان موظفند نحوه محاسبه میزان بروری کلی را ارایه نمایند.	
۷	۱ - روش های مطالعه در علوم پیرامون سلامت و پزشکی ۲ - طبقه بندی و معیار های انتخاب روش مطالعه	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - شیوه های مختلف طبقه بندی مطالعات را بداند ۲ - معیارهای انتخاب روش مطالعه را تعریف کند ۳ - مهمترین و رایجترین انواع مطالعات را نام ببرد ۴ - اپیدمیولوژی توصیفی و مولفه های آن را نام ببرد ۵ - اپیدمیولوژی توصیفی را براساس شخص، مکان و زمان نام ببرد.	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های	۹۰ دقیقه	

			کلاسی			۳ - اپیدمیولوژی (مطالعات) توصیفی	
		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مطالعه گزارش مورد را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۲ - مطالعه بررسی موارد را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۳ - مطالعه مقطعی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۴ - مطالعه استفاده از داده های موجود را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد	۱ - انواع مطالعات توصیفی ۲ - گزارش مورد ۳ - بررسی موارد ۴ - مطالعه مقطعی ۵ - استفاده از داده های موجود	۸
		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مطالعه اکولوژیک را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۲ - مطالعه مورد-شاهدی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۳ - مطالعه همگروهی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۴ - مطالعات مداخله ای را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۵ - انواع مطالعات مداخله ای و کارآزمایی ها را توصیف کند. ۶ - خطاهای رایج در مطالعات را تعریف کند.	۱ - انواع مطالعات تحلیلی ۲ - مطالعه اکولوژیک ۳ - مورد-شاهدی ۴ - همگروهی ۵ - انواع مطالعات مداخله ای ۶ - انواع کارآزمایی ها ۷ - خطاهای رایج در مطالعات	۹
		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - غربالگری را تعریف نموده و کاربرد آن را بازگو نماید ۲ - رابطه پدیده کوه یخ بیماری و غربالگری را شرح دهد ۳ - تفاوت بین غربالگری، بیماریابی و تست های تشخیصی را بازگو نماید ۴ - بیماری هایی که در حال حاضر جهت گروه هدف (مادران، نوزادان افراد میانسال و سالمندان) کاندید انجام غربالگری هستند را نام ببرد.	۱ - غربالگری و مفاهیم آن ۲ - روایی و پایایی آزمون های غربالگری و نحوه سنجش آن	۱۰

						<p>۵ - مفهوم مهلت تصمیم گیری را شرح دهد</p> <p>۶ - شرایط لازم برای انجام یک برنامه غربالگری مناسب جهت یک بیماری را توصیف کند.</p> <p>۷ - روایی و پایایی را تعریف کند</p> <p>۸ - شاخص های اندازه گیری روایی آزمون های غربالگری و تست های تشخیصی را تعریف کند.</p>	
۱۱	اپیدمیولوژی بیماری های: سرخک، سرخجه، اوریون، دیفتری، کزاز، سیاه سرفه، هپاتیت B، سل	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند:	۱ - تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های "سرخک، سرخجه، اوریون، دیفتری، کزاز، سیاه سرفه، هپاتیت B، سل" را بداند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	دانشجویان می توانند در صورت تمایل یک بیماری را در قالب کنفرانس ارایه نمایند.
۱۲	اپیدمیولوژی بیماری های: مالاریا، هاری، تب مالت، تب کریمه-کنگو، سوزاک، سیفیلیس، ایدز، بیماری های قلبی-عروقی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند:	تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های "مالاریا، هاری، تب مالت، تب کریمه-کنگو، سوزاک، سیفیلیس، ایدز، بیماری های قلبی-عروقی" را بداند.				دانشجویان می توانند در صورت تمایل یک بیماری را در قالب کنفرانس ارایه نمایند.
۱۳	اپیدمیولوژی بیماری های: حوادث و سوانح، دیابت، سرطان ها (کلیات)، سرطان معده، سرطان مری، سرطان پوست، سرطان رحم	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند:	تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های "حوادث و سوانح، دیابت، سرطان ها (کلیات)، سرطان سینه، سرطان معده، سرطان مری، سرطان پوست، سرطان رحم" را بداند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های	۹۰ دقیقه	دانشجویان می توانند در صورت تمایل یک بیماری را در قالب کنفرانس ارایه نمایند.

	نمایند.		کلاسی				
۱۴	اپیدمیولوژی بیماری های اسهالی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های اسهالی را بداند	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه		
۱۵	اپیدمیولوژی واکسیناسیون	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - کلیات بیماری های قابل پیشگیری با واکسن و مفهوم ایمنسازی را بداند ۲ - برنامه زمانبندی انجام واکسیناسیون در مراکز بهداشتی-درمانی کشور را بداند	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه		
۱۶	جمع بندی مطالب و رفع اشکال				۹۰ دقیقه		